

Asociația WWF România
Bd. T. Vladimirescu nr. 29
Sector 5, București, 050881
Tel: +40 21 3174996
Fax: +40 21 3174997
office@wwf.ro
www.wwf.ro

OBSERVAȚII WWF -[Proiectul de Ordonanță de Urgență](#) privind Transpunerea Directivei REDIII

Către: Ministerul Energiei

office.dgem@energie.gov.ro; juridic@energie.gov.ro

Prin prezenta, dorim să mulțumim Ministerului Energiei pentru dezbateră publică organizată joi, 28.11.2024 cu privire la proiectul de act normativ - OUG privind transpunerea Directivei 2023/2413 privind promovarea energiei din surse regenerabile (RED III). Totodată, dorim să comunicăm în scris observațiile și recomandările WWF-România, după cum urmează:

1) Având în vedere complexitatea, multidisciplinaritatea și importanța transpunerii Directivei RED III în legislația națională, solicităm extinderea perioadei de consultări publice, cu o etapă de conștientizare publică prealabilă adecvată.

Zonele de accelerare

2) Așa cum reiese și din Nota de fundamentare a actului normativ dezbătut, pentru transpunerea în legislația națională a prevederilor Directivei RED III, există un grup de lucru inter-instituțional, coordonat de Ministerul Energiei, din care fac parte: Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor și Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei. Solicităm ca **prin actul normativ propus, responsabilitățile acestui grup de lucru, deja operational, să fie extinse pentru a acoperii și asigurarea la nivel național, regional și local a realizării procesului de cartare și desemnare a zonelor pretabile pentru accelerarea producerii de energie din surse regenerabile.** Printre atribuțiile acestuia trebuie să se regăsească:

#cooperarea transparentă și consultarea cu toate părțile interesate în cadrul unei platforme dedicate acestui proces de cartare și desemnare a zonelor de accelerare. Partenerierea în acest proces a tuturor factorilor de interes, alături de instituțiile publice,

inclusiv asociațiile producătorilor și operatorilor de energie, a experților din toate sectoarele relevante, a mediului academic și societății civile și a tuturor celor care dețin date și informații actuale este imperios necesară pentru un proces eficient.

#dezvoltarea unei **baze de date digitale** complexe pentru cartarea și desemnarea zonelor de accelerare. **Subliniem importanța identificării categoriilor/seturilor de date necesare cartării și desemnării zonelor de accelerare și colectarea lor din cel mai incipient stadiu.** Datele trebuie să fie actualizate, specifice regiunii, depășind probleme precum calitatea scăzută a acestora sau indisponibilitatea lor. Pentru că există o cantitate considerabilă de date cheie în afara bazelor de date colectate de către ministerele de resort, precum cele de conservare a naturii, dar nu numai (de exemplu, de la instituții de cercetare, ONG-uri, companii care realizează studii de mediu etc.), este esențială asocierea tuturor acestor date pentru a putea îmbunătăți, și ulterior facilita, procesul de cartare și desemnare.

Este recomandat ca datele să fie colectate în sistem GIS (Geospatial Information System), avându-se în vedere **realizarea unui instrument (open source)** care să poată fi utilizat de orice parte interesată, acest instrument jucând un rol esențial pentru a îndeplini obligația de cartare, desemnare și utilizare a zonelor de accelerare.

#identificarea obstacolelor aflate în calea instalării centralelor de producere de energie din surse regenerabile (solar și eolian) în anumite amplasamente sau zone pretabile accelerării, precum suprafețele artificiale abandonate (ex. mine închise sau în proces de închidere și alte suprafețe care au deja facilitatea conexiunii la rețeaua GRID), știut fiind că până în prezent, astfel de suprafețe sunt subutilizate, din motive juridice și de reglementare; propunerea de soluții pentru depășirea acestor obstacole

#adoptarea unei metodologii de cartare multicriterială, cuprinzătoare și, pe mai multe niveluri, în scopul identificării zonelor menționate la alin. (1), care să ghideze deciziile și pentru a asigura realizarea procedurilor de evaluare strategică de mediu, în concordanță cu cele mai stricte rigori, în special în cazul analizei impactului cumulativ și transfrontalier și cu cele mai bune practici la nivel internațional. WWF-România și partenerii din cadrul proiectului [EUKI RENewLand](#) au realizat un ghid metodologic pe care dorim să îl punem la dispoziția autorităților interesate.

Astfel, solicităm modificarea Art. 15² din OUG pentru a reflecta propunerile de mai sus.

3)Proiectul de act normativ prevede la art. **Art. 15³**. faptul că se va ține cont de **zonele cu valoare ridicată de conservare, sensibile la nivelul speciilor și habitatelor**, abia în cea de-a doua etapă, aceea de desemnare a zonelor de accelerare. Conform exemplelor de bune practici identificate la nivel UE și a Ghidului Comisiei Europene publicat în mai 2024, zonele sensibile reprezintă un criteriu ce **trebuie avut în vedere încă din stadiul identificării și cartării zonelor potențiale de accelerare.** În cadrul procesului de cartare, criteriul esențial pentru viitoarea desemnare a zonelor de accelerare este **eliminarea zonelor cu valoare ridicată de conservare, sensibile la nivelul speciilor și habitatelor**, așa numitele „zone no-go”. În acest context, solicităm completarea art. **Art. 15² - (5) lit a)** “disponibilitatea energiei din surse regenerabile

și potențialul de producere a energiei din surse regenerabile al diferitelor tipuri de tehnologii în zonele de pe suprafața terestră, subterană, marină sau apele interioare, **după eliminarea zonelor sensibile, a zonelor de excludere**”.

-Art. 15⁵ (3) **prevede derogări de la evaluările de mediu (EIA, EA) în circumstanțe justificate, inclusiv în cazul în care acest lucru este necesar pentru accelerarea implementării energiei din surse regenerabile.** Subliniem faptul că **zonele de accelerare au fost incluse în legislația europeană pentru a valorifica acele suprafețe artificiale de teren cu potențial de dezvoltare SER, zone cu impact minim și conflict minim, care să parcurgă proceduri de mediu simplificate, și în niciun caz pentru a crea derogări periculoase de la legislația europeană cu privire la impactul unor proiecte asupra mediului și biodiversitate. Acele “circumstanțe justificate” - un concept vag, subiectiv, la care face referire proiectul de act normativ, nu pot face obiectul unor astfel de zone de accelerare care, ulterior parcurgerii procedurii SEA pentru planul de desemnare, vor beneficia de proceduri de evaluare rapide. Astfel de proiecte, oricât de justificate, trebuie să continue să parcurgă procedurile complete de autorizare, conform legislației de mediu. Recomandăm eliminarea acestei derogări.**

-În Nota de Fundamentare la actul normativ propus, se menționează la capitolul **Protecția și restaurarea mediului**, faptul că energia regenerabilă, în general, are un rol important în protejarea biodiversității, menționând totodată, faptul că România va trebui să armonizeze măsurile de promovare a energiei regenerabile cu obiectivele de protecție a mediului, incluzând măsuri de stopare a pierderii biodiversității. “Prin încurajarea unor practici energetice mai puțin invazive și mai prietenoase cu mediul, se va contribui la conservarea habitatelor naturale și la reducerea impactului negativ asupra faunei și florei. În plus, tranziția către surse de energie regenerabilă este însoțită de măsuri de restaurare ecologică și de protecție a ecosistemelor, ceea ce va ajuta la stoparea și inversarea declinului biodiversității”. Este necesar ca aceste argumente importante să fie reflectate în întreg conținutul actului normativ și în mod special în modul în care se efectuează evaluările strategice de mediu la planurile și programele de dezvoltare SER. Totodată este cunoscut faptul că deși demarată la începutul anului, procedura SEA cu privire la PNIESC (la care se face trimitere în proiectul de act normativ) s-a blocat astfel încât planul a fost trimis Comisiei Europene fără ca procedura SEA să fi fost parcursă conform Directivei SEA.

În acest sens, este important ca **fiecare zonă de accelerare să aibă propriile reguli, norme și măsuri de construcție, operare, monitorizare**, în funcție de particularitățile zonei și raportat la fiecare tip de tehnologie/sursă regenerabilă (ex. eolian sau solar). Acestea vor putea fi stabilite în cadrul procedurilor SEA la care vor fi supuse planurile de desemnare a zonelor de accelerare. Comisia Europeană utilizează conceptul de “mitigation rulebook” (pentru fiecare zonă de accelerare). Ulterior desemnării zonei de accelerare (în lipsa evaluării impactului de mediu la nivel de proiect situat în zona respectivă), măsurile stabilite în cadrul procedurii SEA și incluse în mitigation rulebook, vor putea fi preluate în actul de mediu aferent fiecărui proiect de energie regenerabilă din cadrul zonei de accelerare, în funcție de tipul acestuia, ca un set minim de măsuri/condiții ce vor fi implementate, monitorizate și, după caz, îmbunătățite, pe parcursul

funcționării proiectului. Solicităm în acest sens, modificarea actului normativ pentru a reflecta cât mai clar aceste aspecte și conceptul de mitigation rulebook.

-Art. 16¹ alin (7) necesită reformulare, nefiind clar la ce solicitare se referă

-Art. 16¹ alin(19) și următoarele, prevede faptul că *în cazul unor circumstanțe justificate, inclusiv în cazul în care este necesar pentru a accelera implementarea energiei din surse regenerabile în vederea realizării obiectivelor în materie de climă și energie din surse regenerabile, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor poate excepta proiectele eoliene și solare fotovoltaice de la astfel de evaluări.* Presupunând că această dispoziție se referă la proiecte propuse în zonele desemnate ca zone de accelerarea RES, acest alineat vine cu o excepție la excepție, creând porțițe legislative la aprecierea MMAP, care în funcție de niște circumstanțe nedefinite și subiective, poate decide ca anumiți investitori sau anumite investiții să fie scutite de la respectarea legislației de mediu, în detrimentul altora. În fapt, zonele de accelerare trebuie să se limiteze, încă din faza incipientă a procedurii de identificare și cartare, la zone care să aibă un risc minim de mediu. Dacă acest proces va fi parcurs în mod transparent și respectat cu strictețe, iar planurile de desemnare vor trece prin proceduri SEA corecte și complete, fiecare investitor în zona respectivă asumându-și în mod informat să respecte dispozițiile din mitigation rulebook, astfel de excepții, care contrazic însuși scopul predictibilității pentru care au fost gândite zonele de accelerare, creează incertitudine pentru investitori și nu se justifică. Mai mult decât atât, măsuri precum cele prevăzute la același articol, alin (20) - (24) ar trebui stabilite și respectate prin parcurgerea procedurii SEA pentru fiecare plan de accelerare și a asumării informate a mitigation rulebook de către fiecare investitor în zona respectivă. Astfel de măsuri nu pot fi generate prin exceptarea de la procedurile de mediu pentru proiecte din zonele de accelerare care, oricum, în conformitate cu dispozițiile Directive REDIII, vor parcurge proceduri de mediu simplificate. Recomandăm astfel, eliminarea acestor alineate, care vor crea multă confuzie în rândul investitorilor.

-Art. 16⁶ - (1) prevede faptul că: *Până la 21 februarie 2026, Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei se asigură că, în cadrul procedurii de acordare a autorizațiilor, planificarea, construcția și exploatarea centralelor producătoare de energie din surse regenerabile, racordarea unor astfel de structuri la rețea, rețeaua aferentă în sine și activele de stocare sunt considerate de interes public superior și că sunt în serviciul sănătății și siguranței publice, atunci când se pun în balanță interese juridice în cazuri individuale, în sensul OUG nr. 57/2007, cu modificările și completările ulterioare, și OUG nr. 3/2010, cu modificările și completările ulterioare.* Mai mult, excepția prevăzută la alin (2) depășește competențele ministerului de resort și ANRE și nu face decât să creeze porțițe legislative pentru unii investitori în detrimentul altora.

Considerăm că o astfel de interpretare a interesului public superior, nu poate fi prestabilită legislativ, fiind necesară o evaluare de la caz la caz, la nivel de proiect, conform legislației naționale și europene de mediu care prevede deja procedura respectivă (ex. art. 6.4 Directiva Habitate, sau art. 4.7 Directiva Cadru privind Apa). Dacă dispoziția **Art. 16⁶ - (1)** ar face referire strict la zonele ce vor fi declarate zone de accelerare, prin intermediul planurilor ce vor fi

supuse unei evaluări strategice de mediu, nu ar fi necesară punerea în balanță a celor două tipuri de interese, deoarece aceste zone de accelerare vor trebui să excludă de la bun început orice zone sensibile cu riscul unor astfel de conflicte (de interes). Astfel, solicităm **completarea alineatului (1) prin adăugarea clarificări conform căreia este vorba de zonele de accelerare.**

Biomasa Forestieră

OUG-ul nu asigură o aplicare clară și obligatorie a principiului utilizării în cascadă a biomasei forestiere, lăsând loc pentru derogări care nu sunt suficient detaliate sau justificate. De exemplu, definiția actuală a biomasei forestiere disponibile în scopuri energetice permite utilizarea materialelor lemnoase rezultate din prelucrarea primară și secundară, dar fără a garanta că acestea au fost utilizate mai întâi pentru aplicații cu valoare adăugată superioară, cum ar fi produsele lemnoase finite sau reciclarea. Această abordare riscă să încurajeze arderea unor resurse valoroase pentru producerea de energie, ignorând potențialul lor economic și de mediu superior. De asemenea, derogările permise autorităților pentru neaplicarea principiului utilizării în cascadă sunt insuficient reglementate, lipsind criteriile clare de evaluare și mecanisme transparente de control.

Lipsa unor definiții precise și măsuri clare pentru a preveni practicile nesustenabile în utilizarea biomasei forestiere lasă loc pentru interpretări care pot afecta negativ biodiversitatea și clima. Termenul vag „evitarea promovării practicilor nesustenabile” este insuficient și necesită înlocuire cu obligații stricte pentru eliminarea acestora. De asemenea, posibilitatea de a declassa materialul lemnos „în incinta proprie” fără un sistem de control bine definit poate deschide calea pentru abuzuri, utilizarea necorespunzătoare a resurselor și denaturarea concurenței în sectoarele economice care ar putea valorifica biomasa forestieră într-un mod mai sustenabil. Aceste lacune riscă să compromită obiectivele climatice și să agraveze problemele legate de defrișările ilegale.

Cu stimă,

Orieta Hulea

Director

